

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 5Co/648/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3112230655
Dátum vydania rozhodnutia: 05. 11. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Erika Zajacová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2014:3112230655.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eriky Zajacovej a sudcov JUDr. Márie Vrtochovej a JUDr. Gabriely Janákovej v právnej veci navrhovateľa Intrum Justitia Debt Finance AG, so sídlom Švajčiarsko, Zug, Alpenstrasse 2, CH-6300, právne zastúpený JUDr. Jánom Šoltésom, advokátom, so sídlom v Bratislave, Karadžičova 8 proti odporcovi K. D., bytom T., U. XXXX/XX, za účasti vedľajšieho účastníka na strane odporcu Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, so sídlom v Prešove, Námestie legionárov 5, IČO: 42 176 778, právne zastúpený JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom, so sídlom vo Svidníku, Ul. Sov. hrdinov 163/66, o zaplatenie sumy 442,62 eur s príslušenstvom, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Trenčín zo dňa 06. mája 2013, č.k. 16C/21/2013-43, jednohlasne, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e .**

Navrhovateľ **j e p o v i n n ý** zaplatiť vedľajšiemu účastníkovi na strane odporcu náhradu trov odvolacieho konania 47,21 eur, k rukám právneho zástupcu JUDr. Igora Šafránka, advokáta, do 3 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Odporcovi sa náhrada trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v**

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zamietol návrh, ktorým sa navrhovateľ domáhal od odporcu zaplatenia sumy 442,62 eur s 9% ročným úrokom z omeškania od 21.09.2009 do zaplatenia a zmluvnej pokuty 40,23% eur. Súd prvého stupňa po právnej stránke svoje rozhodnutie odôvodnil ust. § 657, § 544 ods. 1, 2, § 100 ods. 1, § 101, § 103 Občianskeho zákonníka. Súd mal na základe vykonaného dokazovania za preukázané, že odporcovi bola zo strany právneho predchodcu navrhovateľa poskytnutá na základe písomnej zmluvy v súlade s § 657 Občianskeho zákonníka pôžička, ktorú sa on zaviazal splatiť dojednanými splátkami do 24 mesiacov od poskytnutia pôžičky. Posledná splátka bola splatná dňa 20.09.2009. Právo na vrátenie poskytnutej pôžičky, ktoré plnenie dojednal v splátkach sa v zmysle § 101 v spojení s § 103 OZ v premlčacej dobe 3 roky, ktorá začala plynúť pri každej jednotlivjej splátke pôžičky odo dňa jej splatnosti. Premlčacia doba poslednej z dojednaných splátok tak trvala od 20.09.2009 do 20.09.2012. Keďže navrhovateľ podal návrh na začatie konania dňa 16.11.2012 je zrejmé, že svoje právo uplatnil až po uplynutí premlčacej doby. Pokiaľ ide zmluvnú pokutu, ktorej zaplatenia sa navrhovateľ domáha, navrhovateľ neuviedol v návrhu za omeškanie, ktorej zo splátok pôžičky sa zmluvnej pokuty domáha. V každom prípade aj pri poslednej z dojednaných splátok pôžičky vznikla v súvislosti s jej nezaplatením právo navrhovateľa na zaplatenie zmluvnej pokuty dňom jej nezaplatenia a bolo splatné podľa dohodnutých obchodných podmienok do 30 dní od splatnosti splátky pôžičky, t.j. pri poslednej splátke splatnej dňa 20.09.2009 bola zmluvná pokuta splatná 20.10.2009 a

trojročná premlčacia doba trvala od 20.10.2009 do 20.10.2012. Navrhovateľ podal návrh na začatie konania dňa 16.11.2012 a preto je zrejme, že svoje právo uplatnil až po uplynutí premlčacej doby. Tvrdenie navrhovateľa uvedené v doplnení návrhu súd považoval za účelové, pretože sám navrhovateľ v návrhu označil zmluvu, na základe ktorej boli odporcovi poskytnuté finančné prostriedky ako zmluvu o pôžičke. Svoje tvrdenie zmenil až po vznesení námietky premlčania vedľajším účastníkom na strane odporcu. Súd pri posudzovaní tejto zmluvy vychádzal predovšetkým z jej jazykového vyjadrenia, keď je výslovne označená ako zmluva o pôžičke. Neboli tvrdené, ani preukázané žiadne skutočnosti, ktoré by odôvodňovali záver, že uzavretá zmluva je zmluvou o úvere, podliehajúcou režimu obchodného práva. Pokiaľ ide o namietaný súhlas odporcu so vstupom vedľajšieho účastníka, ktorý je právnickou osobou, tak súd uvádza, že vstup do konania nie je podmienený predchádzajúcim súhlasom odporcu. Preto v konečnom dôsledku mohol vedľajší účastník na strane odporcu vzniesť námietku premlčania, na ktorú súd v konečnom dôsledku aj prihliadal. O trovách konania bolo rozhodnuté podľa § 142 ods. 1 O.s.p., v zmysle ktorého úspešnému odporcovi trovy priznané neboli, pretože mu žiadne nevznikli a boli priznané trovy vedľajšiemu účastníkovi na strane odporcu spočívajúce v trovách za právne zastupovanie, spolu vo výške 94,20 eur za prípravu a prevzatie zastúpenia, písomné vyjadrenie k návrhu s tým, že odmena bola priznaná k rukám právneho zástupcu vedľajšieho účastníka v zmysle § 149 ods. 1 O.s.p..

Proti tomuto rozsudku podal včas odvolanie navrhovateľ, ktorý žiadal, aby odvolací súd zmenil napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa tak, že zaviazal odporcu na zaplatenie sumy 402,39 eur vrátane zmluvnej pokuty vo výške 40,23 eur, úroku z omeškania. V prípade, ak by odvolací v zamietavom výroku potvrdil rozhodnutie ako vecne správne, namietal priznanú náhradu trov konania vedľajšiemu účastníkovi a v tejto časti žiadal, aby odvolací súd zmenil napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa tak, že vedľajšiemu účastníkovi vystupujúcemu na strane odporcu trovy konania neprizná. Namietal, že pre účasť vedľajšieho účastníka vystupujúceho na strane odporcu v tomto konaní je nevyhnutný samotný súhlas odporcu s pomocou v spore formou vedľajšieho účastníctva. Je vylúčené, aby účastník konania bol pred súdom podporovaný niekým, účasť ktorého si v konaní neželá. Samotný súhlas odporcu považuje za osobitný predpoklad účasti vedľajšieho účastníka na strane údajov aj v návaznosti na zákon o ochrane osobných údajov. Medzi právnym predchodcom navrhovateľa a odporcom bola dňa 11.09.2007 uzatvorená zmluva o úvere v zmysle § 513/91 Obchodného zákonníka. Táto zmluva má charakter absolútneho obchodu a vždy podlieha režimu Obchodného zákonníka. Predmetná zmluva nevznikla reálnym odovzdaním druhej veci, peňazí dlžníkovi, čo je charakteristické pre zmluvu o pôžičke, ale vznikla dohodou zmluvných strán o jej obsahu, z ktorej vyplýva platný záväzok navrhovateľa poskytnúť v prospech odporcu finančné plnenie a zároveň záväzok odporcu takto poskytnuté plnenie navýšené o úrok splácať v dohodnutých splátkach. Zákon o spotrebiteľskom úvere je osobitným zákonom vo vzťahu k Obchodnému zákonníku a Obchodným zákonníkom upravenej zmluvy o úvere. Použitie Občianskeho zákonníka pri zmluvách o úvere do 31.12.2007 bolo prípustné len podľa § 1 ods. 2 Obchodného zákonníka v prípadoch, kedy niektoré otázky nebolo možné riešiť podľa Obchodného zákonníka. Premlčanie práva z dotknutého právneho vzťahu sa tak vzhľadom na charakter, povahu zmluvy posudzuje podľa predpisov Obchodného práva. Dotknutá zmluva nebola ako zmluvný typ spotrebiteľskou zmluvou s tým, že ust. § 52 ods. 1 v znení účinnom do 31.12.2007 má taxatívny charakter, pretože presne stanovuje skupinu zmlúv, ktoré bolo možno považovať za spotrebiteľské, pričom s týmto taxatívnym výpočtom sa súd prvého stupňa nijako nevysporiadal a napriek tomu označil dotknutú zmluvu za zmluvu spotrebiteľskú podľa Občianskeho zákonníka a aplikoval na ňu úpravu spotrebiteľského práva podľa Občianskeho zákonníka. Vymedzenie spotrebiteľskej zmluvy ako akejkoľvek zmluvy uzatvorenej medzi spotrebiteľom a dodávateľom bez ohľadu na právnu formu bolo uskutočnené až novelou Občianskeho zákonníka, zákonom 568/2007 Z.z. s účinnosťou od 01.01.2008. Z tohto potom vyplýva, že daná úverová zmluva nepatrí medzi spotrebiteľské zmluvy. Úprava premlčania nie je otázkou, ktorá smeruje k ochrane spotrebiteľa. Premlčanie pôsobí voči obom rovnako. Preto na príslušný právny vzťah je potrebné aplikovať Obchodný zákonník, pretože právna úprava premlčania obsiahnutá v Občianskom zákonníku nebola prijatá za účelom ochrany spotrebiteľa. Rovnako čo sa týka otázky náhrady trov konania vyslovil názor, že v tejto právnej veci sú dané dôvody hodné osobitného zreteľa v zmysle § 150 ods. 1 veta prvá O.s.p. pre nepriznanie náhrady trov konania vedľajšiemu účastníkovi. Súdy majú poskytovať zvýšenú ochranu spotrebiteľov v spotrebiteľských sporoch a najmä skúmať neprijateľné podmienky v spotrebiteľských zmluvách s tým, že združenie je oslobodené od platenia súdnych poplatkov, má možnosť využívať podporu Ministerstva vnútra a preto pokiaľ sa rozhodne využiť pre zastupovanie v konaniach pomoc advokáta, musí jeho trovy znášať priamo samo z vlastných prostriedkov. Okrem toho vedľajší účastník používa opakovane rovnaké formulárové podania

v každom jednom spore, v ktorom vystupuje bez vedomosti povahy a základu sporu. Žiadal preto, aby krajský súd ako súd odvolací rozhodnutie súdu prvého stupňa zmenil, návrhu vyhovel a uplatnil si trovy odvolacieho konania.

K podanému odvolaniu sa písomne vyjadril vedľajší účastník na strane odporcu, ktorý žiadal rozhodnutie súdu prvého stupňa ako vecne správne potvrdiť. Poukázal na ust. § 93 ods. 2 O.s.p., ktoré vstup spotrebiteľského združenia do konania priamo predpokladá. O prípustnosti vedľajšieho účastníka súd rozhoduje len na návrh. Procesný kódex, teda prezumuje súhlas hlavných účastníkov vedľajším účastníctvom, pretože relevantným úkonom hlavného účastníka je iba vyslovenie jeho nesúhlasu s vedľajšou intervenciou. Poukázal na judikáтуру týkajúcu sa spotrebiteľských zmlúv zaoberajúcej sa zmluvami uzatvorenými pred 01.01.2008 a to rozhodnutie Najvyššieho súdu 5Mcd 20/2009 ako aj na rozsiahlu rozhodovaciu činnosť iných krajských súdov v obdobných veciach. Spoločným dôvodom všetkých rozhodnutí by sa dalo vo všeobecnosti uviesť, že posúdenie úverovej zmluvy za spotrebiteľskú podľa zák.č. 634/92 o ochrane spotrebiteľa a zák.č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch. Oba tieto právne predpisy sú lex specialis k OZ aj k Obchodnému zákonníku. Na prvý pohľad je zrejmé, že možnosť vzniesť námietku premlčania po troch rokoch je omnoho výhodnejšie ako mať toto právo po dobu štyroch rokov, pričom jediným dôvodom prečo navrhovateľ je v postavení veriteľa voči spotrebiteľom podávajú žaloby na súd na samej hranici doby premlčania je to, že sa snažia zvýšiť svoje zisky z úrokov za omeškanie. Úprava premlčania obsiahnutá v Občianskom zákonníku nebola prijatá za účelom ochrany spotrebiteľa. Ďalej uviedol, že čo sa týka trov konania sú neziskovou organizáciou zloženou s laikov v oblasti práva s tým, že podľa čl. 47 Charty základných práv v EÚ, každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo a verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom. Každý musí mať možnosť poradiť sa, obhajovať sa a nechať sa zastupovať. Právna pomoc poskytuje osobám, ktoré nemajú dostatočné prostriedky v prípade, ak je táto pomoc potrebná na zabezpečenie efektívneho prístupu k spravodlivosti. Spotrebiteľ bol v súdnej veci úspešný v dôsledku ich procesnej aktivity a preto ich účasť v konaní je pre spotrebiteľa efektívna. Dali tiež do pozornosti rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci C - 279/09, z ktorého vyplýva, že majú právo aj na advokáta aj na náhradu trov konania. Pokiaľ navrhovateľ vyčíta vedľajšiemu účastníkovi formulárové podania, uviedol, že toto podanie je len reakciou na povrchové formulárové žaloby samotného navrhovateľa. Poukázal na rozhodnutia iných súdov v otázke náhrady trov konania v prospech právneho zástupcu. Žiadal v konečnom dôsledku napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdiť a priznať náhradu trov odvolacieho konania za jeden úkon právnej pomoci k rukám právneho zástupcu vedľajšieho účastníka JUDr. Igora Šafránka.

Krajský súd ako súd odvolací vec preskúmal podľa § 212 ods. 1 O.s.p. bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa je potrebné ako vecne správny potvrdiť podľa § 219 ods. 1 O.s.p., pričom v návaznosti na § 219 ods. 2 O.s.p. odvolací súd v celom rozsahu poukazuje na vecne správne a vyčerpávajúce odôvodnenie súdu prvého stupňa, s ktorým sa stotožňuje.

Súd prvého stupňa vykonal vo veci dostatočné dokazovanie, vec po právnej stránke správne posúdil a v konečnom dôsledku aj správne vo veci rozhodol.

Čo sa týka zásadnej námietky navrhovateľa v odvolaní o nepoužiteľnosti Občianskeho zákonníka na daný právny vzťah z pozície posudzovania doby premlčania, odvolací súd zdôrazňuje, že podľa § 3 ods. 1 Zákona o spotrebiteľských úveroch v znení platnom a účinnom do 31.12.2007 veriteľom je fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojho podnikania; v závislosti od formy poskytovaného spotrebiteľského úveru môže byť veriteľom aj predávajúci. Podľa ods. 2 rovnakého ustanovenia, spotrebiteľom je fyzická osoba, ktorej bol poskytnutý úver na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania.

Podľa § 52 ods. 1 OZ spotrebiteľskou zmluvou je zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom a podľa ods. 4 spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo v inej podnikateľskej činnosti.

Práve z týchto ustanovení potom vyplýva, že argumentácia navrhovateľa založená na názore, podľa ktorej by sa na právny vzťah malo používať výlučne Obchodný zákonník nemôže obstáť, pretože sa tu operuje prinajmenšom do istej miery s časťami rozhodnej právnej úpravy vytrhnutými z kontextu. Odhliadnuc od rozdielu medzi spotrebiteľskými úvermi na jednej strane a inými úvermi na strane druhej aj tu platí, že jedným z kritérií vymedzujúcich hranice medzi spotrebiteľskými a inými úvermi je okrem negatívneho vymedzenia v Zákone o spotrebiteľských úveroch čo sa za spotrebiteľský úver nepovažuje. Ak zmluva o úvere inak považovaná za spotrebiteľskú nielen že neobsahuje žiadnu zmienku o poskytnutí úveru na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania alebo tu nie je nič nasvedčujúce vymknutiu sa takouto zmluvou zakladaného vzťahu spod všeobecnej definície spotrebiteľských zmlúv OZ, zmluva o spotrebiteľskom úvere si podržiava charakter spotrebiteľskej zmluvy. Normy Obchodného práva vrátane všeobecnej úpravy úveru sú v takomto prípade použiteľné len vtedy, ak neodporujú úpravu majúcej tu z povahy prednosť, teda úprave v spotrebiteľských vzťahov v Občianskom zákonníku a predpisov vydaných na jeho vykonanie. Medzi tromi zákonmi prichádzajúcimi do úvahy a to Zákona o spotrebiteľských úveroch, Občianskym zákonníkom a Obchodným zákonníkom tak v prípadoch naznačených vyššie panuje ten pomer, že primárne sa použije špeciálny Zákon o spotrebiteľských úveroch a ak tento určitú otázku neupravuje, resp. ak tak nečiní úplne, nastupuje po ňom úprava spotrebiteľského práva v širšom zmysle a na jej základe Občiansky zákonník nielen ako doplnková právna úprava, ale aj ako korektív pre prípadne ďalšie použitie noriem Obchodného práva, t.z. že Obchodný zákonník sa môže uplatniť len tam, kde nenarazí na obmedzenia v Občianskom zákonníku vo vykonávacích predpisoch k nemu.

Pretože práve o takýto prípad neuvedenie v zmluve o úvere a ďalších úverových produktoch ničomu nenasvedčujúceho nespotebiteľského charakteru zmluvy, (resp. naopak podnikateľského statusu odporcu) šlo aj v prejednávanej veci, tým bola daná i neudržateľnosť všetkých námietok zo strany navrhovateľa v odvolaní.

Preto bol v celom rozsahu správny postup súdu prvého stupňa, ktorý na posúdenie daného právneho vzťahu pri vznesenej námietke premlčania použil Občiansky zákonník v náväznosti na neho trojročnú premlčaciu a s plynutím premlčacej doby sa následne po právnej stránke aj vyporiadal a v tomto smere preto odvolací súd podľa § 219 ods. 2 O.s.p. poukazuje na vecne správne a vyčerpávajúce odôvodnenie súdu prvého stupňa, s ktorým sa stotožňuje.

Čo sa týka ďalších odvolacích námietok ohľadom vstupu vedľajšieho účastníka do konania a vznesenia námietky premlčania, odvolací súd zdôrazňuje, že ako vedľajší účastník sa môže popri navrhovateľovi alebo odporcovi zúčastniť ten, kto má právny záujem o výsledku pokiaľ nejde o konanie rozvod, neplatnosť manželstva alebo určenie, či tu manželstvo alebo nie je. Ako vedľajší účastník sa môže popri navrhovateľovi alebo odporcovi zúčastniť konania aj právnická osoba, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa osobitného predpisu (§ 93 ods. 1, 2 O.s.p.).

Podľa § 93 ods. 4 O.s.p. v konaní má vedľajší účastník rovnaké práva a povinnosti ako účastník, koná však iba sám za seba. Ak jeho úkony odporujú úkonom účastníkov, ktorého v konaní podporuje, posúdi ich súd po uvážení všetkých okolností.

Z cit. zákonných ustanovení vyplýva, že vedľajší účastník má v konaní rovnaké práva a povinnosti ako účastník. Vedľajší účastník nie je legitimovaný na dispozičné úkony s konaním a s dispozíciou predmetom konania. Medzi takéto úkony patrí späťvzatie návrhu, uzavretie zmieru, či zmena návrhu. Vznesenie námietky premlčania medzi takéto dispozičné úkony nepatrí. Súdna prax sa zjednotila v tom, že vedľajší účastník je v občianskom súdnom konaní oprávnený vzniesť námietku premlčania v prospech hlavného účastníka, na ktorého sa strane sa zúčastňuje konania s tým, že jedine za predpokladu pokiaľ by v konaní so vstupom vedľajšieho účastníka na strane odporcu vyslovene prejavil nesúhlas samotný odporca, na strane ktorého má vedľajší účastník, ktorým je Združenie na ochranu práv spotrebiteľa vyslovil nesúhlas, by mohol súd prvého stupňa rozhodnúť tak, že nepripúšťa vstup vedľajšieho účastníka do konania.

V prejednávanej veci s poukazom na námietku navrhovateľa vedľajšieho účasti na strane odporcu, súd prvého stupňa samostatným uznesením č.k. 16C 21/2013-15 zo dňa 29.07.2014, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 23.08.2014 rozhodol tak, že vedľajšie účasti na strane odporcu je prípustné a preto odvolacia námietka zo strany navrhovateľa ohľadom vstupu vedľajšieho účastníka do konania dôvodná nie je.

Preto odvolací súd v konečnom dôsledku rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdil a to vrátane rozhodnutia o trovách prvostupňového konania, kedy nezistil dôvody hodné osobitného zreteľa na to, aby nebolo priznané úspešnému vedľajšiemu účastníkovi na strane odporcu náhradu trov prvostupňového konania. I v tomto smere odvolací súd poukazuje na vecne správne a vyčerpávajúce odôvodnenie súdu prvého stupňa, s ktorým sa stotožňuje.

O náhrade trov odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 1 a úspešnému vedľajšiemu účastníkovi na strane odporcu boli priznané trovy odvolacieho konania za jeden úkon právnej pomoci a to písomné vyjadrenie k odvolaniu, vrátane režijného paušálu 7,87 eur + 20%, spolu 47,21 eur vychádzajúc z hodnoty sporu 442,62 eur.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie n i e j e p r í p u s t n é .